

23. janúar 2020

Átakshópur um úrbætur á innviðum

Opinn fundur Samorku 23. janúar 2020
Benedikt Árnason

Helstu athugasemdir aðila á vettvangi 13. des.

Samfélagið orðið háðara raforku og fjarskiptum en áður og því verða áhrifin meiri

Innviðir hafa ekki þróast í takt við tímann.

Varaafll ónógt og tæki og mannskapur ekki til staðar.

Þverrandi tiltrú á innviðum leiðir til varnarleysis íbúa í dreifðum byggðum

Almannavarnakerfi virkar ekki sem skyldi.

Þjörgunarsveitir skipta sköpum

Sterkt samfélag og samstaða íbúanna

Hvað er átakshópurinn?

Víðtækt 10 vikna samstarf og samráð sex ráðuneyta, Ráðherranefndar um samræmingu mála og fyrirtækja, stofnana og samtaka á sviði raforku, fjarskipta, samgangna, byggðamála og almannaöryggis um bættu uppbyggingu og samhæfingu innviða í því skyni að auka traust og öryggi almennings

Hvað gerir átakshópurinn?

Greinir hvaða samfélagslegu innviðir brustu og hverjir héldu

Setur fram markmið um öryggi grunninnviða og fræðslu til almennings

Leggur fram tillögu um uppbyggingu innviða til skemmri og lengri tíma

Skiptir innviðauppbyggingu í áfanga og landsvæði, kostnaðarmetur og setur í samhengi við fyrirliggjandi stefnur og áætlanir

Leggur fram tillögur um málsmeðferð vegna framkvæmda í flutningskerfum

Hvað gerir átakshópurinn ekki?

Skoða hvaða aðilar í skipulagi almannavarna virkjuðu skipulag sitt og hverjir ekki

Yfirfara áhættugreiningu og viðbragðsáætlanir einstakra aðila

Leggja mat á viðbrögð aðila á landsvísu og heima í héraði

Samspil við stefnur og áætlanir

Átakshópurinn tekur mið af fyrirliggjandi stefnum og áætlunum á sviði þjóðaröryggis, almannavarna, orkumála, fjarskipta, skipulagsmála og umhverfismála

Hópurinn tengir saman stefnur og áætlanir og getur komið með tillögur um skipulag, forgangs röðun, nýjar framkvæmdir og flýtiframkvæmdir en mótar ekki nýja stefnu

Hópurinn tekur mið af og þátt í vinnu við gerð nýrrar fjármálaáætlunar ríkisstjórnar fyrir 2021-2025.

Setja þarf mælanleg markmið um öryggi grunninnviða

Í markmiðum þarf meðal annars að felast að

Lágmarka rof á fjarskipta- og upplýsingasamböndum við rafmagnsleysi

Lágmarka rafmagnsleysi

Auka viðnámsþrótt og draga úr tjónnæmi samfélagsins

Kostnaður fer eftir því hvernig mælanleg markmið verða skilgreind

Lykill að sátt er aðkoma margra

Upplýsingar fást frá öllum sveitarfélögum í gegnum landshlutasamtök

Aðrir aðilar eru m.a. Landsnet, RARIK, Orkubú Vestfjarða, Samorka, Neyðarsamstarf raforkukerfisins, Orkustofnun, Póst- og fjarskiptastofnun, Míla, Neyðarlínan, Síminn, Vodafone, Nova, RÚV, Ríkislögreglustjóri, Landsbjörg, Veðurstofan, Rauði Krossinn, Skipulagsstofnun, Úrskurðarnefnd um umhverfis- og auðlindamál, Landvernd, Ofanflóðasjóður og Bændasamtökin

Almannaöryggi – rafmagn – fjarskipti –
upplýsingamiðlun

Fjarskipti og upplýsingamiðlun í rafmagnsleysi

Við rafmagnsleysi:

Lágmarks fjarskipti og upplýsingagjöf tryggð

Lengd rafmagnsleysis lágörkuð

Aðgerðir á landsvísu og skipt eftir landshlutum

Styrkleikar:

- Vel sett með varaafli – nánast 100%
- Vön að bregðast við rafmagnsleysi – almenningur meðvitaður
- Góð viðbragðsáætlun
- Ekkert straumleysi hjá stærstum hluta notenda – 75%
- Fjarskipti virkuðu

Veikleikar:

- Erfiðar samgöngur
- Ein tenging við meginflutningskerfið
- Einfasa loftlínur og útitengivirki
- Lítil orkuvinnsla á svæðinu
- Erfitt aðgengi að ýmsum fjarskiptamannvirkjum
- Fámennir byggðakjarnar – enginn heilbrigðisstarfsmaður

Ógnir:

- Ofanflóð, aurskriður
- Hópslys í umferð/á sjó
- Eldsvoðar
- Óveður: stormur, ísing, selta
- Sjávarflóð
- Flugslýs
- Rof á samgöngum
- Hópslys í jarðgöngum
- Samgöngurof sjór/land

Náttúruvá:

- Jarðskjálftar
- Hópslys í umferðinni
- Flóð – ár og vötn
- Samgöngurol á landi
- Óveður: Stormur, ísing, selta
- Raforkuskortur
- Samgöngurol á sjó

Styrkleikar:

- Hitaveita vel sett með varaafli
- Fjarskipti byggðakjarna að hluta á varaafli
- Hluti heilbrigðisstofnana á varaafli

Veikleikar:

- Skortur á færanlegu varaafli
- Viðkvæm starfsemi ekki með varaafli – hluti heilbrigðisstofnana, stór kúabú
- Erfitt aðgengi að ýmsum fjarskiptamannvirkjum

Náttúruvá:

- Jarðskjálftar, eldgos
- Hópslys á sjó/jarðgöng
- Flóð ár/vötn
- Samgöngurof á sjó
- Óveður: Stormur, ísing, selta
- Jökulhlaup
- Ofanflóð, aurskriður
- Stíflurof
- Hópslys í umferðinni
- Gróðureldar, loftmengun
- Raforkuskortur
- Fjarskiptarof
- Samgöngurof

Styrkleikar:

- Varaafl á veikum svæðum
- Sjúkrastofnanir með varaafli
- Húshitun að hluta með jarðhita

Veikleikar:

- Takmarkanir á raforkuflutningi inn á Eyjafjarðarsvæðið
- Skortur á varaafli á Eyjafjarðarsvæði
- Dreiflínur ofanjarðar
- Viðkvæm starfsemi ekki með varaafli
- Samdráttur í starfsemi Akureyrarflugvallar
- Erfitt aðgengi að ýmsum fjarskiptamannvirkjum

Tækifæri - Raforkukerfið

- Landshlutar með n-1 tengingu við flutningskerfið
- Svæði með n-1 tengingu í dreifikerfinu
- Yfirbygging valinna tengivirkja
- Jarðstrengjavæðing dreifkerfis
- Heildaryfirsýn og stjórnun uppbyggingar varaafls
- Áframhaldandi stuðningur við neyðarsamstarf raforkukerfisins NSR
- Skilgreining á hlutverki Orkustofnunar í vá

Tækifæri - Fjarskiptakerfið:

- Heildaryfirsýn yfir fjarskiptakerfið
- Styrking grunnnets fjarskipta og bættur aðgangur að varaafli
- Skilgreining neyðarfjarskiptakerfis fyrir almenning
- Aukið vægi Neyðarsamstarfs öryggisfjarskipta NÖF - samræmingaraðili
- Viðbragðsáætlun fyrir fjarskiptakerfið
- Skilgreining á hlutverki Póst og fjarskiptastofnunar í vá

Tækifæri - Skipulag:

- Skilvirkara ferli leyfisveitinga

Tækifæri - Almannavarnir:

- Fræðsla um viðbrögð í vá
- Yfirferð á skipulagi almannavarna
- Aukin samvinna milli aðila og stofnana

Tækifæri - Samgöngur:

- Uppbygging Akureyrarflugvallar
- Varaleiðir í vegakerfi